

lisäksi mm. 20.000 teollisuuslaitosten suojajoukkolaista (driftvärnsmän) ja 8.000 lottaa (hemvärnslotter), joiden esimerkkinä toimivat aikoinaan Suomen lotat. Lottien tehtäviin kuuluvat mm. muonitus ja sairaanhoito. Myös jokaisessa suojeluskunnassa on 2-3 lottaa hoitamisessa toimistotöitä. Muita hemvärnetiin kuuluvia joukkoja ovat ambulanssien ja tykistön ampumatarvikeajoneuvojen kuljetusjoukot (hemvärnsbilkårister), viestimiehet (hemvärnssignalister), moottori-pyörälähetit (hemvärnsordonnanser), sairaanhoitajat (hemvärnssamariter), sotilaspojat (hemvärnsungdom), soittokunnat (hemvärnsmusiker) sekä veteraanit (hemvärnsveteraner). Asekoulutuksen saaneet naiset tulivat mukaan toimintaan 1980-luvulla.

Kilpisen esittämässä kuvakoosteessa näkyi suomalaisille tuttuja varusteita, mm. verikauha sekä Suomi-konepistooli, jota tehtiin lisenssillä Ruotsissa. Nykyään hemvärnetin sotilaalla on sama maastopuku ja kypärä kuin maavoimissa ja aseena heillä on AK4.

Kuningas toimi Ruotsin puolustusvoimien ylipäällikkönä 1970-luvun puoleen väliin asti, jonka jälkeen ylipäällikkö on valittu puoluepoliittisin perustein. Tämä aiheutti paljon närää upseerien piirissä, sillä se sai useat upseerit liittymään sosialidemokraattiseen puolueeseen taatakseen urakehityksensä.

Yleinen asevelvollisuus päättyi Ruotsissa pitkän alasajon jälkeen, ja nyt koulutetaan vapaaehtoisia joko ammattisotilaiksi tai hemvärnetiin. Lähivuosina tarvitaan tuhansia vapaaehtoisia. Kilpinen näkikin suurena ongelmana sen, mistä rekrytoidaan tulevaisuudessa hemvärnetiin aseoulutuksen saaneita. ”Maanpuolus-

tushenki on kuitenkin hyvä ja mitä pohjoisemmaksi mennään, sitä parempi se on”, totesi Kilpinen kuitenkin lohdulliseksi lopuksi.

Asko Kilpisen asiantunteva esitys naapurimaan puolustusratkaisuista herätti paljon ajatuksia meissä kaikissa. Ilmari Ojala kauhisteli kiitospuheenvuorossaan ylipäällikkyyden siirtymistä Ruotsissa puolueesta toiseen ja painotti, että meidän suomalaisten äänestäjien on pidettävä huolta, ettei puoluepolitiikka tule osaksi meidän puolustusvoimiamme.

Meitä toimittajia huolestuttaa sen lisäksi myös kodinturvajoukkojen puuttuminen Suomen maanpuolustuksen keinovalikoimasta, sillä aluepuolustusta on jo nykyisellä joukkojen määrällä hyvin vaikeaa hoitaa. Puolustusvoimiamme on tästä huolimatta päätetty supistaa 100.000 miehellä, ja heidän varusteensa, mukaan lukien toimintakuntoiset rynnäkkökiväärit, on tarkoitus hävittää. Muistutamme myös puolustusvoimien päätöksestä vuodelta 2007, jonka perusteella romutettiin 240 taistelupanssarivaunua, 220 kuljetus- tai rynnäkköpanssarivaunua ja yli 200 kenttätykkiä puhumattakaan tänä vuonna tehdystä päätöksestä luopua jalkaväkimiinoista. Tällaisia kalustotappioita Suomi ei ole kärsinyt edes sotien aikana.

Suosittellemme tästä aiheesta kiinnostuneille luettavaksi eversti Erkki Nordbergin kirjaa *Arvio ja ennuste Suomen puolustuskyvyn kehittämisestä vuoteen 2039 mennessä*, jossa hän mm. varoittaa aluepuolustuksen hylkäämisestä.

Toivotamme tulevalle Suomen puolustusvoimien ylipäällikölle, vastavalitulle presidentille viisautta ja kaukonäköisyyttä ratkaista tämä kiperä ongelma.

Nina Schleifer & Jyrki Uutela

MUISTIINPANOJA VII VETERAANIPERIN- TEEN SEMINAARISTA

Tammenlehvän Perinneliitto piti seitsemännen veteraaniperinteen seminaarinsa Helsingissä 17.11.2011. Edustin tuossa tilaisuudessa Vapaussodan Helsingin seudun perinneyhdistystä. Seminaarin aiheina olivat tällä kertaa sotavuosien henkinen ilmapiiri, kotirintaman sotilaat ja naiset sekä lapset kotirintamalla.

Perinneliiton puheenjohtaja filosofian tohtori Eino Siuruainen peilasi talvisodan ja jatkosodan ilmapiiriä toisiinsa. Talvisota yllätti puutteellisesti varustautuneen kansakunnan. Syntyi kauhutila, johon piti reagoida. Maatalousvaltaisessa yhteiskunnassa maa ja metsä muodostivat puolustettavat intressit. Siuruainen korosti, että talvisota oli 105 päivän mittainen kypsymisprosessi, jossa yli 25.000 suomalaista menetti henkensä ja 420.000 lähti evakkoon. Sodan jälkiselvittelyissä neljännes peltoalasta jouduttiin luovuttamaan itänaapurille.

Järjestäytynyt sotilaspappitoiminta ja kenttäposti ylläpitivät talvisodan aikana mielialoja. Mielialan kehittymistä ei sodan aikana järjestelmällisesti seurattu. Jatkosodassa oli toivon kipinää. Puolustuskyvyn puutteita oli rauhan aikana keritty korjaamaan ja rintamalla ryhdyttiin seuraamaan mielialan vaihteluja. Rintamalla palveli 500 pappia. Rintamalehtiä ilmestyi huikeat 200. Soittokuntia oli yli 170 ja kuoroja yli 200. Kirjastoyksiköitä oli peräti 2.164.

Yllättävää kyllä, kotirintaman mielialoja ei seurattu järjestelmällisesti. Kun yhteis-

kunnan mieliala määrää yhteisön menestymisen, piti puhuja tätä jonkinlaisena puutteena. Siuruainen korosti puhdetöitä, lehtiä, kirjoja ja konsertteja rintaman mielialan luojana. Sotilaiden ja siviilien yhteisellä teatteritoiminnalla oli myös tärkeä sijansa. Hätkähdyttävänä pidin tietoa kirjesensuurin laajuudesta: 70 % kirjepostista rintaman ja kotirintaman välillä sensuroitiin. Tätä asiaa olisi voinut valottaa vähän enemmän, koska kyseessä oli varmasti tärkeä mielialatekijä ja koska ainakin minulle sensuurin laajuus oli peräti vieras asia.

Tohtori Siuruaisen esitystä kommentoitiin laajasti. Opetusneuvos Antti Henttonen korosti rintamamiesten kotilomia 3-5 kuukauden välein tärkeänä mielialatekijänä, samoin kenttäpostia. Kirjoittaminen oli sotilaille tärkeä ajanviete. Tunte mattomille sotilaille lähetettiin rintamalle paljon kirjeitä ja paketteja. Kiitos lähettä jille niistä.

Kenraali Jaakko Valtanen ilmoittautui sota-ajan ylioppilaaksi. Hän muistutti sotilaiden opintopiireistä ja opintovapaista ja mahdollisuudesta tenttimiseen. Rintamaoppikoulusta ja tenttilomista oli päämajan ohjeet. Opintopiireissä tentittiin oppijaksoja. Valtanen huomautti, että sota-ajan mielialoja dramatisoidaan nykyisin liiaksikin. Ilmapiiri ei ollut ”käsinkosketeltavan dramaattinen”. Hän myös muistutti, että ihminen sopeutuu äärimmäisen vaikeisiin olosuhteisiin aika nopeasti. Ihminen kestää huumorilla hyvin vaikeita aikoja ja pystyy elämään normaalia elämää poikkeusoloissakin.

Everstiluutnantti valtiotieteen tohtori Juha Mälkki valotti kotirintaman sotilaiden oloa ja mielialoja hyvin mielenkiintoisesti hakemalla jakoa: missä oli rintama

ja kuka oli selustassa? Kun ryhdyttiin hakemaan kansalaisten rooleja asevoimissa, alkoi koko rintamakäsité hämärtyä kuulijan mielessä. Rintamat ne oli kotirintamallakin.

Professori Aura Korppi-Tommola kertoi naisista ja lapsista kotirintamalla ja poh-ti, mitä kaikkea jatkosota muutti pysyvästi? Hämmästyttävä tieto minulle oli, että vuonna 1938 työvoimastamme oli naisia 38 %. Vastaava luku oli 1950 yhteensä 41 % eli sodat eivät yleisestä luulosta poiketen

lisänneet naisten työssäkäyntiä oleellisesti. Hätkähdyttäviä olivat myös Korppi-Tommolan mainitsemat luvut: lottatoiminnassa 180.000 naista ja 40.000 tyttöä, martoissa 50.000 marttaa.

Mutta mitä ajattelivat sotien jälkeen 55.000 – 80.000 sotaorpoa ja 80.000 sotatalasta? Ne mielialat ja se henkinen ilmapii-ri elävät ympärillämme varmasti vielä tänään.

Markus Uomala

ARVOKKAITA HUOMIONOSOITUKSIA SODAN AIKANA

Lähde: Hakkapeliitta n:o 15/1940

Suurristi jalokivineen

Tasavallan presidentti Risto Ryti on suonut ylipäällikölle, sotamarsalkka Mannerheimille, Vapaudenristin jalokivillä koristetun suurristin: suurin kunnianosoitus, minkä suomalainen soturi on koskaan saanut.

Valok. http://www.mannerheim.fi/13_erity/kunnmerk.htm

Sankarilotan muisto

Sotamarsalkka Mannerheim on antanut kultamitalin isänmaan puolesta ensimmäisenä kaatuneen lotan Sirkka Liisa Uurasmaan vanhemmille, Hulda ja David Uurasmaalle. Sen oli lähettänyt Ruotsista rouva Sandell sotamarsalkka Mannerheimille annettavaksi jollekulle hänen määräämälleen urhoolliselle naiselle Suomessa. Mitalin on rva Sandellin äiti saanut kreivi Bernadottelta ansioidensa vuoksi. Opettajatar Sirkka Liisa Uurasmaa oli ensimmäinen lottamme, joka sai tärkeällä vartiopaikallaan antaa henkensä isänmaan vapauden puolesta kaukana Petsamossa. Hänen lyhyeen elämänsä sisältyi paljon uhrautuvaa toimintaa, ja hänen intonsa lottatyössäkkin sytytti muut. Hänen muistonsa elää rakastettuna ja kunnioitettuna.

Huomattava korotus

Suoritettuaan ruotsalaisen vapaaehtoisjoukon loppukatselmuksen ylipäällikkö, sotamarsalkka Mannerheim, korotti joukon komentajan kenraaliluutnantti Ernst Linderin ratsuväenkenraaliksi.

Raimo Berkan

HANNU LAKEEN SOTILAS- PERINNE- NÄYTTELY 3.12.2011

Hannu Lakee vuonna 2005.

- Valok. Uolevi Langinmaa

Tämä oli Hannu Lakeen 20. perättäinen näyttely Nurmijärven virasotalossa. Teemana oli Suomen itsenäisyyden alkuaajan ponnistelut ja vapaussota. Näyttelyn avauksen jälkeen jäsenemme kansanedustaja Jussi Niinistö piti juhlapuheen teemana vapaussodan nimikysymys. Aluksi hän pohti punakapinaa seuraavasti: Punakapinan aloittaminen 1918 oli suurin Suomessa viime vuosisadalla tehty poliittinen järjestömyys. Kapina kansanvaltaa vastaan johti tuhansien suomalaisten kuolemaan, mitaamattomiin inhimillisiin kärsimyksiin ja suuriin taloudellisiin vahinkoihin. Onnistuessaan kapina olisi johtanut Suomen ajautumiseen yhdeksi neuvostotasavallaksi Itä-Karjalan, Ukrainan, Georgian ja monen muun tavoin. Olisimme saaneet kärsiä Leninin ja Stalinin hirmutöistä. Ei olisi ollut mitään talvi- ja jatkosotaa, sillä itsenäistä Suomea ei olisi ollut. Niinistö korosti myös sitä seikkaa, että ilman punaista terroria ei olisi ollut valkoistakaan terroria.

Varsinaisesta nimiasiaista kansanedustaja Niinistö mainitsi puheensa lopussa seuraavaa: Suomessa käytiin vapaussotaa, josta tuli myös sisällis-, kansalais- tai veljessota. Vapaussota on valtio-opillisesti osuvin termi. Vapaussota varmisti itsenäisyyden lisäksi kansanvallan. Kyse on perusarvoista, joiden varaan Suo-

mea rakennetaan tänäkin päivänä. Vapaussota kertoo tapahtumasarjan historiallisen merkityksen. Käyttäkäämme rohkeasti sitä. Meillä suomalaisilla ei ole mitään syytä häpeillä historiaamme: taistelua vapauden, itsenäisyyden ja kansanvallan puolesta.

Ylhäällä vasemmalla vapaussoturi vuosimallia 2011 ja oikealla kansanedustaja Jussi Niinistö, alhaalla vapaussodan ajan kivääri

- Valok. Uolevi Langinmaa

Puheen jälkeen alkoi varsinainen näyttelyn tutkiminen, ja siitä järjestäjä Hannu Lakee puhui laajasti ja asiantuntevasti. Hän totesi aluksi, ettei itsenäisyyttä ole saatu lahjaksi. Se on saatu aseina ja uhreina. Näyttelyssä oli vapaussodan aikaisia aitoja aseita ja pukuja, ja paikalla kiersi koko ajan kaksi miestä esittelemässä sodan ajan varustusta. Paikalla oli myös runsaasti kuvia vapaussodan ylipäälliköistä kenraali Mannerheimistä. Vapaussodan mitalit olivat myös hyvin näytillä, samoin kuin sotaan liittyvä kirjallinen materiaali.

Uolevi Langinmaa

KUNNIAJÄSENUMME PAUL VOSS

Perinneyhdistyksemme yleinen kokous 29.9.2011 päätti yksimielisellä päätöksellään kutsua viidenneksi kunniajäsenekseen Paul Vossin. Perusteluissa todettiin mm., että Paul Voss on ollut 1990-luvulta lähtien yhdistyksemme jäsen ja hän on toiminnallaan osoittanut olevansa aktiivi, rakentava, yhdistyksen etua ja myönteistä julkisuutta jatkuvasti edistävä henkilö, joka on myös osallistunut hallituksen työskentelyyn. Jääkäriin poikana hän on ikään kuin siltana jääkäriperinteeseen, joka on ollut itsenäisen isänmaan tärkeimpiä rakennusaineita jo vapaussotaa edeltävältä ajalta.

Paul Vossin lapsuuden koti oli kasarmi, ja hän asui seitsemän ensimmäistä vuottaan Suomenlinnassa. Hänen isänsä, vapaussoturi, jääkärieverstiluutnantti Erik Voss oli Jääkäriliiton jäsen ja niinpä Paul osallistui jo vuonna 1936 Schwester Saira Rampasen jääkärien lapsille järjestämään juhlaan Katajanokan kasinossa. Vapaussodan perintöä hän on saanut myös äidiltään Edith Vossilta, joka toimi vapaussodan aikana mm. ylihoitajattarena Viipurin yksityissairaalassa.

Myöhemmin Paul Voss liittyi itse Jääkäriin ry:n jäseneksi. Jääkäriin ry oli aktiivinen jääkäriperinnettä vaaliva yhdistys, joka järjesti mm. jokavuotisia perhejuhlia joulun alla, ekskursioita varuskuntiin sekä ulkomaan matkoja esim. Lockstedtiin. Jääkäriin ry tunnetaan nykyään nimellä Jääkäripataljoona 27:n perinneyhdistys ry, jonka toiminnassa Voss on edelleen mukana. Naimisiin mentyään jääkäriperinneharrastuksesta tuli myös Anja-vaimon työ, kun häntä pyydettiin Jääkärikanslian toimistonhoi-

tajaksi. Vossit muistelivat myös monia mukavia kokouksia Jääkäriin liitossa (sittemmin Jääkärisäätiössä), jonka toiminnassa oli mukana useita jääkäreitä, kuten jääkärikenraali Väinö Valve. Tämä toimi liiton Helsingin alaosaston puheenjohtajana Paul Vossin ollessa sihteerinä.

*Anja ja Paul Voss kauniissa kodissaan Munkkiniemessä
- Valok. Nina Schleifer*

Paul Voss oli liian nuori talvisotaan, mutta hän ilmoittautui 17-vuotiaana kesäkuussa 1941 Kuopion suojeluskuntapiiriin, josta hänet lähetettiin Helsinkiin Suomenlahden sotilasläänin esikunnan lähetein tehtäviin ja sieltä edelleen Viipuriin polkupyörälähetiksi. Tältä ajalta Voss muisteli ajaneensa kivääri selässään ponttonisilta pitkin Salakkalahden yli. Sillalla hänen ympärillään oli satoja vastaantulevia venäläisiä sotavankeja, jotka näin jälkeen päin ajatellen hyvinkin olisivat voineet kaataa nuoren yksinäisen lähetein ja anastaa hänen aseensa.

Lokakuussa 1942 hän astui vakinaiseen palvelukseen ja sai koulutuksen sotilasradiosähköttäjäksi. Huhtikuussa 1943 Voss komennettiin Viron Pranglisaarelle ilmavalvontakomppanian radioasemalle. Sieltä hänet siirrettiin Inkeriin Kurgolon saksalaiselle ilma- ja merivalvontaradioasemalle. Se sijaitsi vain 22 km

päässä venäläisten miehittämästä Lavan- saaren tukikohdasta, johon näin ollen oli hyvä näköyhteys valvontatornista. Tältä ajalta säilyneessä Kurgolowon asema- päällikön sotapäiväkirjassa on mm. mer- kintä 10.8.1943 ”kylmäverisestä Vossista tornissa viestejä antamassa pommien rä- jähdellessä ympärillä”.

Tältä ajalta Vossilla on myös sotahisto- riallisestikin mielenkiintoinen muisto. Hän sai paikalliselta kalastajalta tiettä- västi ainoan löytyneen palan Kaleva-mat- kustajakoneesta. Kalevahan oli Aero O/Y:n kolmimoottorinen Junkers Ju-52- 3/mge -matkustajakone, jonka kaksi neu- vostoliittolaista pommikonetta ampui alas sen ollessa reittilennolla Tallinnasta Helsinkiin 14. kesäkuuta 1940. Kyseisen palan, jossa lukee ”Raitista ilmaa”, on Voss lahjoittanut Suomen Ilmailumuseolle.

Kurgolowon jälkeen hänen komennus- paikkojaan olivat mm. Malmin lentoken- tän Raija II –radioluotain (nyk. käyte- tään sanaa tutka) Helsingin suurpommi- tusten aikana sekä saksalaiset alukset, kuten 10.000 brt panssariristeilijä Lützow, radiomittauslaiva Togo ja hävit- täjäalus Z28. Joulukuussa 1944 hänet ko- mennettiin Niinisalon Upseerikoulun kurssille 61. Liittoutuneiden Helsingissä oleva valvontakomissio määräsi kuiten- kin kurssin lakkautettavaksi jo tammi- kuussa 1945.

Voss on edelleen aktiivinen em. upseeri- kurssi 61:n tapaamisten järjestämisissä. Hän on myös hyvin monen eri yhdistyk- sen aktiivijäsen. Näistä mainittakoon mm. Keski-Helsingin Sotaveteraanit ry., Helsingin Sotainvalidit ry., Ilmavoimien Viestikilta ry., Pääkaupunkiseudun soti- laspoikakilta, M.A.Castren Seura ja Suo- men Poikien perinneyhdistys ry. Myös su- kukansatyö sisältyy hänen harrastuspiiriinsä.

Voss on kirjoittanut asiantuntevasti leh- tiin (esim. Parole) artikkeleita sotahisto- riasta ja erityisesti jääkäriperinteestä. Myös hänen muistelmiaan sotavuosilta on julkaistu useissa lehdissä. Jälkipolvil- le hän on koostanut suuren ihailumme ansaitsevan seikkaperäisen sotapäiväkir- jan, joka koostuu hänen omista muistiin- panoistaan, valokuvista, virallisista asia- kirjoista ja lehtileikkeistä. Historiantutki- joiden työ olisi helppoa, jos vastaavanlai- sia teoksia olisi enemmän.

Paul Voss kirjastossaan. Pöydällä Vossin ansiokas sotapäiväkirja ja seinällä paljon mielenkiintoisia sotahistoriallisia muistoja.

- Valok. Nina Schleifer

Vapaussodan perinneyhdistyksessä hän koee ensiarvoisen tärkeäksi vapaussodan muistopatsaan saamisen pääkaupunkiin, mieluiten eduskuntatalon eteen. Yhdis- tyksemme voisi myös olla aktiivinen oi- kean tiedon jakamisessa vapaussodasta esim. koulujen suuntaan. Historianopet- tajien ja -opiskelijoiden käyttöön tulisi saada vapaussotaa käsitteleviä dvd-levy- jä. Oman perinneyhdistyksemme tulevai- suuden kannalta tärkeänä Voss näkee jä- senmäärän kasvun. Siitä kunniajäsenem- me heittää haasteen meille kaikille.

Nina Schleifer & Jyrki Uutela

ASEKÄTKENTÄÄ KESKELLÄ PUNAISTA PORIA

Elävin muistoni omakohtaisesta toiminnasta Vapaussodan aikaisessa punaisessa Porissa on isäni kanssa suoritettu asekätkentä, jolla pelastettiin hänen asekokelmansa joutumasta punaisten käsiin ja voitiin heti Porin vapauduttua aseistaa noin ryhmän verran valkoisia kaupunkilaisia.

Ralph, Carl-Gustav (kirjoittaja) ja Tyyne Söderström

Kokoelma käsitti kolme erilaista Winchester-kivääriä, kaksi Wetterli (Grafton) -kivääriä, pari haulikkoja, pienoiskivääriin sekä uniikin pienen luodikon ja lisäksi pari amerikkalaista rullarevolveria, Browning-pistoolin, toisen pienikaliiperisen

pistoolin ja yhden tarkkuuspistoolin maaliinampumista varten, yhteensä yhdeksän pitkää ja viisi lyhyttä asetta. Winchester-kivääreistä oli kuitenkin yksi luovutettu eräälle vanhemmalle koulutoverille ni hänen lähtiessään tammikuun lopulla Porin suojeluskunnan mukana Kankaanpäähän. Itse olin silloin 12-vuotias.

Aseille oli nyt löydettävä varma piilopaikka, jotta ne eivät joutuisi punaisten käsiin. Aikaisemmin osa aseista oli koristanut isäni huoneen seinää, mutta Venäjän vallankumouksen jälkeen vuonna 1917 ne oli olojen epävarmuuden vuoksi siirretty pois näkyvistä, tosin vain vaatekomeroitten nurkkiin edessä riippuvien vaatteiden taakse.

Kun todettiin punaisten kapinan syttyä varmasti käynnistävän aseiden etsinnän, ne katsottiin parhaaksi hajottaa eri piilopaikkoihin, nytkin hyväuskoisesti vain esim. vuoteisiin patjojen alle. Siellä ne säilyivätkin, kunnes ne peitettiin ullakon puruihin.

Ennen pitkää levisi kuitenkin tieto, että etsinnät olivat kohdistuneet ullakoillekin, jolloin isäni katsoi tarpeelliseksi löytää varmempi piilopaikka. Se löytyikin talon alustasta.

Asuimme ns. Luvian palatsissa, joka oli kaupungin keskustassa puistokatujen risteyksessä oleva yksikerroksinen puutalo. Siinä oli huoneiston kokoinen verrattain korkea maapohjainen alusta lähinnä hallojen säilyttämistä varten. Tänne isäni nyt suunnitteli aseidensa siirtämisen hallojen alle kaivettuun kuoppaan. Toiminta vaati perusteellista suunnittelua, jonkun verran lavastusta, mutta ennen kaikkea mitä suurinta varovaisuutta yllätyksen varalta. Kiinnijoutumisesta olisi

tietenkin ollut mitä kohtalokkaimmat seuraukset.

Operaatio onnistui täydellisesti ja muutama päivän päästä asevarastomme oli turvassa ison halkopinon alla. Asiaa helpotti suuresti se, ettei meillä silloin ollut kotiapulaista, jolta salaaminen olisi ollut lähes mahdotonta. Asiasta olivat siis tietoisia vain isäni, äitipuoleni ja minä, eikä siitä puhuttu kenellekään sivulliselle.

Punaiset sytyttivät Porin rautatieaseman tuleen paetessaan kaupungista.

Porin vapauduttua punaisesta vallasta huhtikuun 13. p:nä tämä kätkö kiireesti avattiin, jolloin voitiin aseistaa noin ryhmän verran miehiä. Minäkin sain silloin omakseni ensimmäisen aseeni, edellä mainitun pienen luodikon ja minut pantiin kadulle vartioon estämään mahdollisia tulipalon sytyttämisyrityksiä. Niitä ei kohdalleni sattunut eikä tietävästi muuallakaan kaupungissa.

Jos katseet voisivat tappaa, olisimme isäni kanssa kuolleet aseita alustasta kantamamme, niin kiukkuisia silmäyksiä saimme piharakennuksen portailla seisovalta naiselta. Hänen miehensä oli lähtenyt pakomatkalle punaisten viimeisessä Porista lähteneessä junassa ja hän oli kerännyt johtamassa meillä aseita etsivää partiota löytämättä kuitenkaan mitään. Hän pelasti silloin tilanteen toisten miesten

tahtoessa penkoa veljeni vuodetta sanomalla, että lapsen vuoteessa ei varmaan mitään ole. Siellä oli silloin pienoiskivääri. Tapaus sattui ennen aseiden lopullista kätkemistä.

Carl Söderström

Isäni fil.maisteri Carl Söderström oli Porin kansakoulujen tarkastaja ja Porin ruotsalaisen yhteiskoulun matematiikan ja fysiikan opettaja. Hänen suuri harrastuksensa olivat ampuma-aseet ja fyysikkona varsinkin niiden ballistiset ominaisuudet. Käytännöllisyyden vuoksi kiväärit eivät saaneet olla pitkiä, koska ne silloin metsässä liikuttaessa olivat hankalia. Sen vuoksi hän tarkkojen laskelmien perusteella lyhennytti asesepällä muutamia kiväärejä niiden tarkkuuden siitä kärsimättä. Sellaisia olivat hirvimetsätyksessä käyttämäni Winchester sekä toinen Grafton ja myöhemmin punaisten jäljiltä hänen käsiinsä joutunut venäläinen 3. linjan kivääri. Lyhyt ja näppärä oli myös isäni kokonaan suunnittelema luodikko, joka Porin valloituspäivänä siirtyi minun omistukseeni.

Vapaussodan jälkeen kokoelma vielä karttui niin, että isäni kuoleman jälkeen minulla oli seinälläni hyvän joukon toistakymmentä pitkää asetta sekä entisten lyhyiden lisäksi vielä Parabellum- ja Mauser-pistoolit. Myöhemmät sotamme kuitenkin luovutusten ja lahjoitusten muodossa ovat verottaneet kokoelmaa niin, että siinä nyt on ainoastaan kuusi pitkää ja kaksi lyhyttä asetta.

Edellä kerrottu asekatkentaajuttu on kauan ollut mielessäni, mutta sen paperille pano on syystä tai toisesta aina siirtynyt. Sekin on pieni osoitus aktiivisesta toiminnasta vapaustaistelun puolesta punaisten hallitsemalla alueella. Olen iloinen siitä, että nuoruudestani huolimatta sain olla siinä mukana ja että vaitiolokykyyni luotettiin.

Porin valloituksen jälkeen isäni liittyi Porin rykmentin sapööriosastoon ja kulki rykmentin mukana vapaussodan

loppuun saakka osallistuen myös voitonparaatiin 16.5. Paraatia oli koko perheemme lähtenyt katsomaan ja se on toinen vieläkin elävästi mielessäni oleva vapaussodan tapahtuma. Erikoisen mahtavalta tuntui valkoisen lähettikäsivarsinauhan turvin ajaa vapaasti Helsingin kaupungin raitiovaunuilla.

Paraatin ohimarssia seuraamaan onnistuin ystäväni kanssa luikertelemaan aivan Mannerheimia vastapäätä Pohjois-Esplanadilla.

K.-G. Suenvuo

Artikkeli on alunperin julkaistu Vapaussoturilehdessä 3/1990. Kirjoittaja on toiminnanjohtajamme Kaarina Lindbergin isä, Karl-Gustav Suenvuo (1905-1997), joka muutti nimensä Söderströmistä Suenvuoksi vuonna 1930.

Artikkelin valokuvat ovat Kaarina Lindbergin kokoelmasta.

16.5.1918 ohimarssi Pohjois-Esplanadilla. K.-G.Suenvuo oli jalkakäytävällä melkein Mannerheimin kohdalla kadun vastakkaisella puolella. - Valok. Kaarina Lindbergin kokoelma

SAKSANNIEMEN POJAT

Suomen Kaartinpataljoonassa ja Suomen Rakuunarykmentissä 14 vuotta palvellut Helsingin poliisilaitoksen komisario Pekka Kuokkanen (s. 1866) sai maaherra Bruno Jalanderilta tehtäväkseen hankkia perustettavaan poliisikouluun, Järjestyslipustoon, opettajia rakuunatuttavistaan sekä uuden, soveliaan oppilaskunnan. Tehtävä piti suorittaa mahdollisimman salaisesti, jotta työväen sanomalehdet eivät saisi vihiä hankkeesta. Kuokkanen kiersi uutterasti ympäri maata värväysretkillä. Tulokkaat oli valittava mieluiten yksi kerrallaan ja kasvokkain. Kuokkanen oli saanut tarkat ohjeet siitä, millaisia nuoria miehiä haluttiin opiskelijoiksi, ja seula oli tiukka. Kouluun pyrittiin värväämään oppilaita entisistä poliiseista, ylioppilaista sekä maanviljelijöistä. Vasemmistolaisia ei hyväksytty. Kaiken kaikkiaan värväys tuotti tuloksena 170 opiskelijaa, joille tarjottiin 450 markan kuukausipalkka sekä vapaa ruoka ja asunto.

Luutnantti Pekka
Kuokkanen - Valok. teoksesta
Saksanniemi 1917-1932 s. 8

Hyvästä kurista ja sotilaallisesta hengestä mainetta niittänyt Saksanniemen miehistö oli koottu Suomen kaikista osista, mutta etenkin Saksanniemen lähialueiden nuorukaiset olivat erityisen innokkaita rekrytoitumaan. Koulun oppilas alikersantti Taavetti Orola (s. 1895) muisteli, että *"uusua tulokkaita tuli Porvoosta harva se päivä. Nuoria he olivat ja hintelöitä kovasti, joten Ahrenberg sai ajaa heitä yhtenäin kotiin syömään puuroa ja varttumaan. Mutta pojat eivät tahtoneet millään hellittää. – No, eikös pääsisi edes kantamaan vettä hevosille tai heittämään heiniä eteen?, pyytelivät pojat hartaasti. Ja täytyihän niitä sitkeimpiä versoja väliin ottaa, ja porvooolaisia poikia siellä olikin tavallista runsaammin ja hyvin he täyttivät paikkansa, siitä olivat kaikki yksimielisiä"*.

Vaikka koulun oppilaiksi oli pyritty saamaan hevoskokemusta omaavia nuorukaisia, heidän ratsastustaitonsa oli puutteellista. Tästä em. Taavetti Orola kertoo hupaisan muistelun: *"Tuli ensimmäinen ratsastustilaisuus. Hevosia oli vähän ja miehiä paljon. Tuli panna töpinäksi, jos mieli saada koni itselleen. Talliin karattiinkin kuin pyssyn suusta koko miesjoukko tönien ja tuuppien, ja hevosen selkään sen kuin kukin kerkisi. Otin oikean vuossadan ponnistuksen ja niin istuin suuren mustan selässä, tietysti ilman satulaa ja muita kommervenkkejä, eihän sitä nyt alussa kaikkia mukavuuksia pistoovata. Puristin jalkani lujasti hevosen kupeeseen, jotta en putoaisi, ja niin sitä sitten mentiin. Musta kääntyi katsomaan, millainen uuno hänen selkäänsä oli kiivennyt, taisi iskeä oikein silmääkin, heilautti päättäväisesti häntäänsä, teki muutamia asiaankuuluvia loikkauksia, puut vain heiluivat ja taivas ja maa*

tuntuivat vaihtaneen paikkaansa ... Sairastuvasta sitten kirjoitin kotiin pitkän kirjeen, jossa selitin laajasti asioita ja lopetin kirjeeni asiapuolen seuraavasti: ”Olen jo ratsastanutkin täällä oikealla hevosella ja nyt sitä huilitaan.” Isäni vanhana sotilaana ymmärsi yskän ja päästi kirjettäni lukiessaan pitkän ja reippaan naurun, mutta äiti vain oli hyvillään, että antavat hänen poikarukkinsa välillä levätäkin, ettei rasitu liikaa.”

Kun Saksanniemen kahakan jälkeen koulu päätettiin siirtää Lappajärvelle, osoittivat oppilaat hämmästyttävää määrätietoisuutta ja asialleen omistautumista pyrkimällä vaivoja ja vaaroja uhmaten mahdollisimman pian Pohjanmaalle. Heidän innostava esimerkkinsä valoi uskoa satoihin isänmaallisiin koteihin, joissa he matkan aikana pysähtyivät.

Porvoolaisen Iivari Mäkelän takin selkämystä viisti venäläisten luoti matkalla Pohjanmaalle.

- Valok. Antti Kauranteen teoksesta Senaatin ratsupoliiseista Marskin Rakuunoiksi, s. 93

Kuten tunnettua, Järjestyslipustosta eli saksanniemeläisistä kehittyi vapaussodassa jääkäreillä täydennettynä Uudenmaan Rakuunarykmentti, itsenäisen Suomen ensimmäinen ratsuväen joukko-osasto, joka osallistui mm. Tampereen valtaukseseen.

Järjestyslipuston päällikkö, sittemmin Uudenmaan Rakuunarykmentin komentaja, ratsumestari Gaston Ahrenberg (s. 1878) oli tyytyväinen ”poikiinsa”.

Everstiluutnantti Gaston Ahrenberg

- Valok. teoksesta Saksanniemi 1917-1932 s. 2

Hän totesi, että ”on itsestään selvää, ettei heitä voinut pitää sotilaina, ja etteivät he olisi kelvanneet todelliseen sotaan, ilman tottunutta päällystöstä ja vailta koulutusta kun olivat, mutta mitä tulee hyvään tahtoon, urhoollisuuteen ja kestävyYTEEN, edellyttäen että he saivat hyvän kohtelun, niin niistä voi mielestäni antaa korkean arvolauseen. Samoin oli myöskin aloitekyky suureksi hämmästykseni hyvin kehittynyt.”

Ahrenberg kuvailee saksanniemeläisten urhoollisuutta Lempäälässä 12.4.1918 päivätyssä kirjeessä seuraavasti: *”Vanha kaarti Saksanniemestä on yleensä ollut ensiluokkaista. Monet ovat haavoittuneet useampaan kertaan, kuten esim. Hildén kaksi ja von Haartman neljä kertaa, ennen kuin he jättivät rintaman. Hienointa mitä olen nähnyt on eräs Saksanniemen poika, joka hoiteli kuularuiskuaan kolme kuulaa ruumiissaan. Ruisku hävitettiin; silloin hän haki uutta työtä ja juoksi, vaikka oli kiivaan tulen alaisena, toisen konekiväärin luo, jonka eräs jalkaväenosasto oli jättänyt oman onnensa nojaan, otti konekiväärin huostaansa ja hoiti sitä menestyksellisesti tunnin ajan. Kaksi päivää myöhemmin hän karkasi sairaalasta rintamalle. Kun sanoin hänelle, että hänelle oli ehdotettu mitalia, tokaisi poika, että se oli liikaa mokoman p-ajutun takia. Hän on Porvoosta ja nimensä on Kuhlberg.”*

Saksanniemeläisten neuvokkuutta kuvaa hyvin Taavetti Orolan kertomus Kuhmalahden ”kuutamotappelusta”, johon otti osaa neljäkymmentä rakuunaa: *”21.4.1918 olimme Kuhmalahdella, josta punaiset olivat lähteneet, mutta tulivat kuitenkin uudelleen 300 miehen vahvuisena ranskaisemaan rakuunoita jo puoli kahdeksan tienoissa illalla. Oli täysi kuutamo, ammuttiin kiivaasti. Kahdentoista aikaan yöllä jättivät ”hullut” meidät, kun meidän poikamme lähtivät hyökkäämään. Ainoastaan kolme rakuunaa hyökkäsi. Keson joukko hyökkää – maahan!, huusi L. Keso ja hiipi takaisin. Jääkäri Lindfors’in joukko hyökkää – maahan! Sitten hänkin hiipi takaisin. Svensson’in joukko jne – hänkin (sitten min kenraalimajuri ja Mannerheim-ristin ritari) hiipi takaisin. Nyt punaiset luulivat kimppuunsa tulevan koko helve-*

tillisen voiman, kun lisäksi joukkuepäällikkö L. Hellman’in oli onnistunut saada mauserinsa toimimaan automaattisesti, se paukutti kuin makasiinipyssy ikään. Viholliset lähtivät nyt niin nopeasti, etteivät kerkinneet edes rekiään kääntää, vaan osa lähti ratsain jättäen poikkinaisia aisoja, rekiä ja muuta törkyä jälkeensä sekä kolme ruumista ja kahdeksan haavoittunutta, kertoivat sahalahtelaiset.”

Tapio Saarnin teoksessa *Suomen Vapaussota 1918, Merkit ja tunnukset*, kerrotaan, että saksanniemeläisten joukko-osastomerkki on Suomen suuriruhtinaskunnassa käytössä ollut, kruunulla varustettu kolmiomaisen kilven muotoinen Suomen vaakuna, jota ympäröivät kummallakin puolella tupessa olevat venäläiset käyrät rakuunamiekat. Miekkojen tuppien kärjet ovat alhaalla yhdessä, ja ylhäällä kädensijojen välissä lukee Saksanniemi. Järjestyslipustosta kehittyneen Uudenmaan Rakuunarykmentin veteraanijhdistyksen toimesta valmistettiin myös Uudenmaan Rakuunarykmentille joukko-osastomerkki. Merkin syntyyn vaikutti aktiivisesti yhdistyksen puheenjohtajana toiminut, em. kuutamotappelustakin tuttu professori Lauri Keso (s. 1888).

Uudenmaan rakuunoiden joukko-osastomerkki
- Valok. Tapio Saarnin teoksesta *Suomen Vapaussota 1918, Merkit ja tunnukset*, kuvataulu 14

Nina Schleifer & Jyrki Uutela

VALOKUVAKOOSTE

17.1.2012 muistelimme menneitä Väestönsuojelumuseossa. Ohessa makupaloja tilaisuudessa katsotusta kuvakavalkadista. Kaikkien valokuvien kohdalla emme valitettavasti tiedä varmuudella valokuvaajan nimeä, niinpä tyydymme toteamaan, että valokuvia ovat ottaneet ainakin Uolevi Langinmaa, Pekka Lario, Ilmari Ojala, Erkki Stenman, Ismo Tulikorpi sekä Kalevi Veikkola.

Yhdistyksemme jäseniä muistelemassa menneitä 17.1.2012. - Valok. Nina Schleifer

Vapaussoturi Uno Backman naulaamassa yhdistyksen lippua 28.1.1995.

*Hietaniemen kunnianosoituksissa 12.4.1997
Inga Juvonen, Seppo Simola, Kalle Kuosa,
Kaija Langinmaa, Greta Nikkilä, Pertti Kuortti,
Maija Rimpiläinen, Kalevi Veikkola ja Uolevi
Langinmaa.*

Tammisunnuntain juhlaan 1993 tulossa vapausoturi Martti Holmström, Aune Valve, jääkärikenraali Väinö Valve ja Ismo Tulikorpi.

Tammisunnuntain juhlassa 1993 yhdistyksemme aktiiveja (oik.) Kalle Kuosa, Väinö Valve, Jorma Järvi ja Kalevi Veikkola.

Vapaussodan päättymisen muistopäivänä 16.5.2002 Gunnar Laatio, vapausoturi Saara Sillanpää ja Anna-Liisa Inhamaa-Häkkinen.

Vapaussodan Perinneliiton kesäpäivillä 22.5.2010 Pirkkalassa Markus Uomala, Tellervo Ojala, Kaarina Lindberg ja Uolevi Länginmaa.

Ruth Munckin muistotilaisuudessa Hausjärvellä 7.8.2011 mm. Juhani Pulkkinen, Raili Louhisola, Hilikka Ärölä, Kaarina Lindberg ja Erkki Pekki.

Yhdistyksen virallinen kokous Väestönsuojelumuseossa 23.3.2010, kuvassa oik. Raili Louhisola, Anton Eskola, Ritva Toivonen, Sanelma Emeléus-Äimä, Irja Lalli, Tellervo Ojala, Riitta Kiuru ja Ismo Tulikorpi.

Vapaussodan Helsingin seudun perinneyhdistys ry:n hallitus

Puheenjohtaja Markus Uomala
Gunillankuja 5 A 11, 00870 Helsinki
puh. (09) 698 9468, 0400 709 323
s-posti: markus.uomala@netti.fi

Varapuheenjohtaja Liisa Viranko
s-posti: liisa.viranko@salnet.fi

Toiminnanjohtaja Kaarina Lindberg
s-posti: kaarina.lindberg@suomi24.fi

Varainhoitaja Anton Eskola
s-posti: anton.eskola@helsinki.fi

Jäsen Pekka Lampén
s-posti: mlampen@welho.com

Jäsen Sirkka Valkjärvi
s-posti: sirkka.valkjarvi@gmail.com

Jäsen Paul Voss
s-posti: ap.voss@welho.com

*

Kunniapuheenjohtaja Uolevi Langinmaa
(puheoikeus)

Tiedotuksia

Varainhoitaja tiedottaa

Pyydämme jäseniä maksamaan yhdistyksen **jäsenmaksun 22 euroa** vuodelle 2012 yhdistyksen pankkitilille FI45 1299 3000 0798 81. Viitenumero on 2040. Eräpäivä on **29.2.2012**. Käteismaksuja vastaanotetaan yhdistyksen tilaisuuksissa.

Lehden osoitetarraan on merkitty vuosiluku siltä vuodelta, jonka osalta jäsenmaksu on viimeksi suoritettu. Jäsenmaksuista vapailla vuosilukua ei ole. Mikäli tuo luku on pienempi kuin 2011, on jäsenmaksu suorittamatta useammalta vuodelta. Seuraavaa lehteä ei enää postiteta niille, joilla on vanhoja jäsenmaksuja suorittamatta.

Tammisunnuntain illallisen viitenumero on 1009 ja kirjojen ja muiden myyntiartikkelien 1122.

Varainhoitaja vastaa mielellään talousasioita koskeviin tiedusteluihin.

VHSP:n kevätmatka Tallinnaan

Kevätmatka suoritetaan 5.-6.5. (lauantai-sunnuntai). Lähtö tapahtuu Helsingin Länsisatamasta kello 8.30. Tallinnaan saavuttuamme käymme ensimmäiseksi taide-museo Kumussa. Sen jälkeen siirrymme hotelli Suteen, missä majoitaudumme. Parin tunnin lepo hetken jälkeen lähdemme keskustaan Viru-hotellin KGB:n museoon ja sieltä ravintola Mannerheimiin syömään myöhennetyn lounaan.

Sunnuntaina tehdään laaja länsirannan kierros tutustuen Paldiskiin, juutalaisten muistomerkkiin, ja Laulasmaan Spa-hotellin ravintolassa syödään päivän lounas. Katsomme

vielä Keilajoen putouksen ja pangarantaa ja sitten satamaan, mistä laivamme lähtee kello 17.30 Helsinkiin. Meille jää lisäksi vapaa-aikaa, minkä voi käyttää lepoon tai kaupungilla kävelyyn. Susi-hotelli sijaitsee raitiovaunulinjojen 2 ja 4 päätepysäkin vieressä.

Tämä on alustava ohjelma, ja siihen voi tulla joitain muutoksia. Asia tarkentuu minulle tehtyäni tutkimusmatkan Tallinnaan 25.-27.1. Olen ajatellut joukon kooksi 25 henkeä maksimissaan. Hinnasta en osaa sanoa vielä mitään, mutta jäänee 200 euron paikkeille. Tähän hintaan sisältyvät molempina päivinä edellä mainitut ateriat, laivaliput, hotelli, KGB:n museon ja Kumun sisäänkäyntihinnat ja bussikuljetukset.

Ilmoittautua voi allekirjoittaneelle joko sähköpostitse ubu@elisanet.fi tai puhelimitse 050 5375 109.

Uolevi Langinmaa
vastaava matkanjohtaja

KUTSU KEVÄTKOKOUKSEEN

Vapaussodan Helsingin seudun perinneyhdistys ry:n kevätkokous pidetään keskiviikkona 21.3.2012 klo 18.30 Helsingin Väestönsuojelumuseossa. Kokouksen alussa kahvitarjoilu.

Esityslistalla ovat sääntöjen 9. pykälän määräämät asiat:

1. Kokouksen avaus
2. Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus
3. Kokouksen järjestäytyminen
4. Kokouksen työjärjestyksen hyväksyminen
5. Esitetään edellisen vuoden (2011) toimintakertomus, tilinpäätös ja toiminnantarkastajien lausunto
6. Tilinpäätöksen vahvistaminen ja vastuuvapauden myöntäminen hallitukselle ja muille tilivelvollisille.

Hallitus

Myyntiartikkeleita

Kirjoja:

Vapaussodan perinneliiton	
kesäpäivät 2010.....	35 €
Kauranne: Senaatin ratsupoliiseista	
Marskin Rakuunoiksi.....	35 €
Uola: Rintamamiesten liitto	
1929-1944.....	5 €
Uola: Vapaan isänmaan ja laillisen	
hallituksen puolesta.....	5 €
Uola: Katastrofin laskut.....	16 €
Lappalainen: Itsenäisen Suomen	
synty.....	5 €
Nieminen: Suomen Tasavallan	
Vartiosto.....	5 €
Saarni: Suomen vapaussota 1918,	
Merkit ja tunnukset.....	5 €
Uola: Itsenäinen Suomi.....	10 €
Uola: Det självständiga Finland....	12 €
Rautio: Lotta Svärd -organisationen	
i Finland (Julhälsningar).....	10 €
Vapaussodan muistomerkit	
Helsingissä.....	3 €/kpl
.....	5 €/2 kpl

Lisäksi:

Asekätkentämitali.....	25 €
Adresseja.....	10 €
Erilaisia kortteja.....	alk. 50 c

Tavaroita voi tilata toiminnanjohtaja Kaarina Lindbergiltä, postikulut lisätään.

Tilaa Vapaussoturi!

Viisi numeroa vuodessa 28 € kestopilauksena. Lisätietoa tilaamisesta Vapaussodan Perinneliiton toimistosta arkisin klo 9-15 puhelimitse (03) 223 0845 tai 045 - 634 5025 tai sähköpostitse vape@perinneliitto.fi

TULEVAA OHJELMAA

- Ti 14.2.** Kevään ensimmäinen esitelmä kuullaan Ostrobotniassa tiistaina 14. helmikuuta, jolloin **fil. maisteri Anton Eskola** kertoo **Puolustusvoimien joukko-osastojen perinnepäivävalintojen sotahistoriallisesta taustasta**. Jokaisella joukko-osastollahan on vuosipäivä ja useitakin perinnepäiviä, jotka on ankkuroitu historiallisiin tapahtumiin. Näiden perinnepäivien esittelystä kasvoi aikanaan myös Eskolan kirja "Suomen sodat ja rauhat".
- Pe 24.2.** Viron itsenäisyyspäivänä 24.helmikuuta **klo 16** on **kunnianosoitus** Vanhankirkon puistossa Viron vapaussodassa kaatuneiden suomalaisten vapaaehtoisten haudalla.
- Ti 13.3.** Tiistaina 13. maaliskuuta **erikoistutkija Martti Helminen** esitelmöi **Helsingin pommituksista**. Helminen on tutustunut perinpohjaisesti aiheeseen mm. kirjoittaessaan kirjaansa "Helsingin suurpommitukset helmikuussa 1944".
- Ke 21.3.** **Yhdistyksemme kevätkokous** pidetään keskiviikkona 21. maaliskuuta Väestönsuojelumuseossa. Kokous alkaa klo 18.30, ks. kokouskutsu s. 27.
- To 12.4.** Helsingin valtauksen vuosipäivänä 12. huhtikuuta kokoonnumme kunnianosoitukseen klo 11 Hietaniemen hautausmaalle ja klo 12 Vanhankirkon puistoon. Päivä päättyy Ostrobotniassa klo 12.30 alkavaan esitelmään, jonka pitää **komentaja Risto Haimila** aiheenaan **Puolustusasiamiehenä Virossa**. Haimila toimi Viron sotilasasiamiehenämme (silloinen virkanimi) vuosina 2004-2007, jolloin tapahtuivat mm. pronssisotilaan siirrosta aiheutuneet kahakat.
- 5.-6.5.** **Yhdistyksen kevätmatka Tallinnaan**, ks. erillinen ilmoitus s. 26.
- 12.-13.5.** **Vapaussodan Perinneliiton vuosikokous ja kesäpäivät** Huovinrinteen varuskunnassa Säskylässä
- Ke 16.5.** Vapaussodan päättymisen muistopäivänä 16. toukokuuta kunnianosoitukset ovat Hietaniemen hautausmaalla klo 11 ja Vanhankirkon puistossa klo 12. Sen jälkeen **tutustumme** Ostrobotniassa **tk-kuvaajan työhön ja Kansallisen Audiovisuaalisen Arkiston (entinen Suomen Elokuva-arkisto) toimintaan**. KAVAn arkistonhoitaja **Tommi Partanen** on lupautunut kertomaan meitä kiinnostavista kokoelmista (1918, suojeluskunnat, talvi- ja jatkosodan filmit yms.) sekä tekemään pienen näytelevyn elävöittämään tilaisuutta.

Ostrobotnian osoite on Museokatu 10. Edellä sanottuina esitelmäpäivinä kokoonnumme **klo 12.30**. Tilaisuuden aluksi kuuntelemme Jääkärimarssin, sen jälkeen on esitelmän, kysymysten ja keskustelun aika ennen yhteistä lounasta. Kuullos pyhä vala lauletaan myöhemmin, mutta yhdessäolo voi jatkua. – Ravintolan takia **ilmoittautumiset toiminnanjohtajalle puh. (09) 303 808 viimeistään edellisenä perjantaina**.

Väestönsuojelumuseon osoite on Siltavuorenranta 16. Tilaisuutemme siellä alkavat **klo 18.30** ja niissä on kahvitarjoilu.